

DANSK KRONIK.

Ved lov nr. 224 af 27. maj er der automatisk sket eller fakultativt åbnet mulighed for en fuldstændig *tilbagegivelse af rettigheder* til visse personer, der er dømt efter straffelovstillæggene. Loven betyder en udvidelse af området for den hidtil gældende lov af 1. juni 1947. Ganske vist bevares dennes strafmaximum, fængsel i 2 år og 6 måneder, men generhvervelsen omfatter nu flere domfældte og i alle tilfælde enhver rettighed, der er frakendt ved dommen eller på anden måde mistet i medfør af lovgivningens rettighedsregler, — dog ikke pensionsret. Den automatiske generhvervelse indtræder til fordel for personer, der er dømt efter §§ 10—14 eller § 16 i det første straffelovstillæg (hidtil kun § 10, stk. 1, og § 16). Hvor domfældelse er sket efter §§ 8, 9 eller 15 eller efter værnemagerloven (det sidste er noget nyt), kan rettighederne tilbagegives. Det samme gælder, hvor en dom efter et af straffelovstillæggene tillige omfatter en lovovertrædelse af anden art, men her vil afgørelsen bl.a. afhænge af, om sådanne overtrædelser af anden art isoleret betragtet ville have ført til en straf med retsforbærende virkning.

Ved lov nr. 223 af 27. maj er det bestemt, at *ankenævnet*, der blev oprettet ved retsplejelovstillægget af 1945, fra 1. juli kun skal bestå af en formand og to andre medlemmer samt en suppleant. Der har hidtil været 6 medlemmer foruden formanden. Beskikkelsen gælder for 2 år.

En fabrikant overtrådte pengeloven og prisloven og blev senere erklæret konkurs. Først herefter blev hans overtrædelser pådømt, og han idømtes bl.a. en tillægsbøde på 250.000 kr., foruden at godt 400.000 kr. blev konfiskeret. Højesteret har ved dom af 1. maj (trykt i U. 1950. 621) statueret, at da de forhold, for hvilke bøde er idømt, er begået før konkursens indtræden, vil statskassen være at anse som simpel kreditor i boet for bødekrauet (foruden — som allerede antaget af Søg og Handelsretten — for konfiskationskrauet.) Dette spørgsmål om krav på bøder idømt efter konkursens indtræden har været omstridt i litteraturen.

I 1947 nedsatte justitsministeriet et udvalg til at overveje eventuelle ændringer i reglerne om *strafferegistre og straffeattester*, der indeholdes i cirkulære nr. 99 af 30. juni 1939. Dette praktisk betydningsfulde cirkulære giver anledning til overvejelse dels af rent tekniske spørgsmål, dels og navnlig med hensyn til det omfang, hvori der skal meddeles strafoplysninger fra registrene. Udvalget har nu afsluttet sit arbejde og afgivet betænkning til justitsministeriet. Betænkningen er ikke offentliggjort.

Det system, som den danske ordning hviler på, de lokale fødesteds-

registre, er iøvrigt netop 100 år gammelt, indført i Frankrig ved et cirkulære af 6. november 1850 og derfra udbredt til andre lande. Det ældre centralregister havde vist sig for besværligt, skønt en snedig politipræfekt omkring 1835 ved hjælp af kartotekssystemet havde udvirket, at 2 mand kunne overkomme det samme som hidtil 14. Ideen til fødestedsregistrene skyldtes prokurøren i Versailles, Bonneville de Marsangy. Siden 1899 har reglerne om strafferegistre og — attester været givet ved lov.

Opmærksomheden skal henledes på en betænkning om *nordisk lovgivning om erstatningsansvar*, der nylig er afgivet af professor *Henry Ussing* som et foreløbigt resultat af et nordisk samarbejde. Betænkningen, der ledsages af en fællesindstilling fra de delegerede i samarbejdet, gennemgår hovedtrækkene af de nordiske landes erstatningsret med særlig vægt på muligheden for at fæstne retstilstanden i lovregler. Kun enkelte steder berøres sammenhængen med strafferetten, men det siges dog tydeligt p. 35, at arbejdet med at lovgive om erstatning uden for kontrakt »ikke kan gennemføres uden føling med strafferetssynspunkter«. »Erstatningsret og strafferet, der historisk har fælles rod, er vel i nyere tid blevet meget forskellige i deres grundpræg, og der har været en tydelig tendens til principmæssig at holde alle straffliggende synspunkter ude fra erstatningsretten. Ud fra det syn på lovgivning, som er udtrykt her, kan man imidlertid ikke følge den nævnte tendens. Både straffelovgivning og erstatningsret tjener samfundsformål, for en del endda de samme, og ialfald på områder, hvor begge slags regler kan tænkes brugt, bør der ske en samlet overvejelse af problemerne.« Som et område, der kræver en sådan rådslagning, nævnes p. 44—45 ansvaret for uagtsomt forvoldt personskade og for handlinger, der fremkalder fare for andre, uden hensyn til om skade sker (sml. straffelovens § 252).

K. W.

FINSK KRONIK.

Den 5 maj gavs verkställighetsförordningen till lagen om *avbrytandet av havandeskap* av den 17 sistlidne februari, som trädde i kraft den 1 juli 1950. Havandeskap kan med iakttagande av stadgandena i denna lag med kvinnans samtycke avbrytas:

1. När på grund av sjukdom, kroppsslyte eller svaghet hos kvinnan havandeskapets fullföljande eller barnets framfödande skulle medföra allvarlig fara för hennes hälsa i kroppsligt eller själsligt avseende; och skall vid bedömandet av denna fara jämväl synnerligen svåra levnadsvillkor för kvinnan och övriga förhållanden, vilka inverka på hennes hälsa, beaktas;